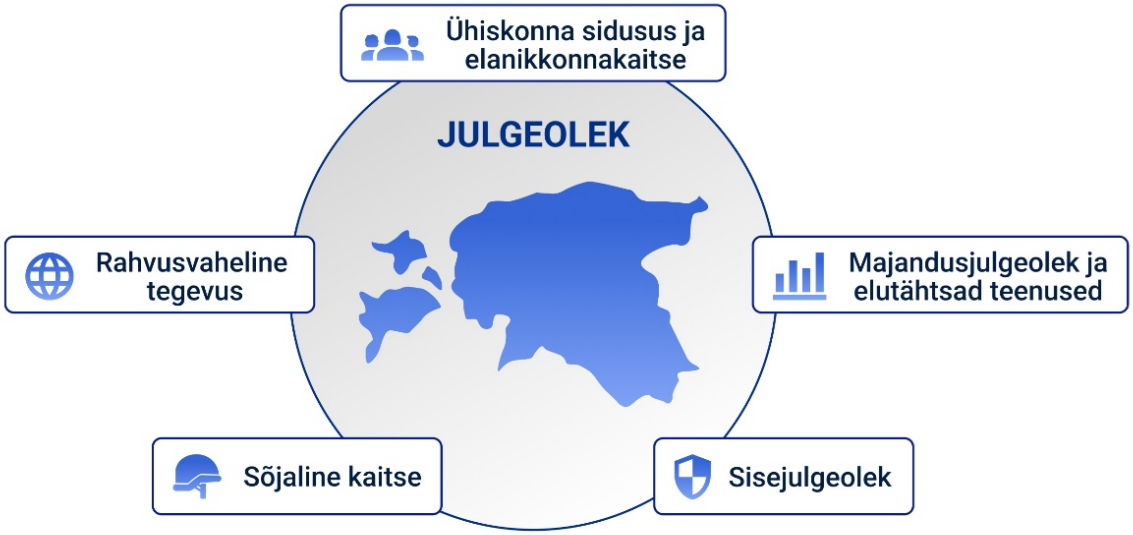
Eesti julgeolekupoliitika tegevusvaldkonnad

Riigikogu heaks kiidetud julgeolekupoliitika aluste järgimise eest vastutavad põhiseaduslikud institutsioonid, riigiasutused, kohaliku omavalitsuse üksused, elutähtsaid teenuseid pakkuvad ja riigikaitseülesannetega ettevõtjad ja teised osalised – kõik vastavalt oma pädevusele ning seatud ülesannetele. Riigi julgeoleku tagamisel ja laia riigikaitse elluviimisel on juhtroll valitsusel eesotsas peaministriga. Parlamentaarne kontroll aitab tagada riigi julgeoleku alaste otsuste läbipaistvuse, vastutuse ja strateegilise järjepidevuse.

Riigi julgeolek tagatakse julgeolekupoliitika elluviimise kaudu. Eesti keskendub viiele omavahel tihedalt seotud ja üksteist toetavale tegevusvaldkonnale, mis moodustavad terviku ning mille iga osa on samaväärse tähtsusega: 1) ühiskonna sidusus ja elanikkonnakaitse; 2) majandusjjulgeolek ja elutähtsad teenused; 3) sisejulgeolek; 4) sõjaline kaitse ning 5) rahvusvaheline tegevus.



Joonis. Eesti julgeolekupoliitika viis tegevusvaldkonda

Süsteemne juhtimine ja koostöö tagavad julgeoleku ja riigikaitse toimimise

Riigi strateegilises juhtimises ja kriisikoordineerimises on oluline roll Riigikantseleil, kes toetab valitsust julgeolekupoliitika eesmärkide sidususe ja otsuste järjepidevuse tagamisel ning juhtimise toimimise kindlustamisel rahu, kriisi ja sõja korral. Lai riigikaitse koosneb tegevusvaldkondades riigikaitseülesannetena riigiasutustele, ettevõtjatele, kohaliku omavalitsuse üksustele ja teistele osalistele pandud kohustustest. Põhiseaduslike institutsioonide ülesanded tulenevad põhiseadusest. Iga osaline peab olema valmis oma riigikaitseülesannet täitma. Samuti tuleb osalistel parema valmisoleku saavutamiseks tuvastada ja vajaduse korral luua täiendavad võimed riigi seatud ootustest lähtudes. Riigikantselei koostöös ministeeriumidega vastutab, et riigikaitseülesandeid selgitatakse kõigile

osalistele, sealhulgas erasektorile.

Riiklike teenuste ootuspärane toimimine suurendab usaldust riigivalitsemise vastu. Elutähtsate teenuste osutajad valmistuvad kriisiks ja sõjaks nii, et teenused jätkuksid olusid arvestaval teenustasemel.

Riigi julgeoleku ja riigikaitse tagamine sõltub poliitilise vastutuse selgest ja teadlikust kandmisest. Avaliku sektori juhid vastutavad oma asutustes julgeoleku tagamise ning riigikaitse toetamise eest, sealhulgas toimepidevuse ja kriitiliste süsteemide tehnilise kaitse eest. Riigikantselei vastutab kõrgemate riigiametnike valiku ja arendamise eest, seejuures pööratakse tippjuhtide arendamisel tähelepanu pikaajalise sihi seadmisele, strateegia kujundamisele, koostööle poliitilise tasandiga ja kriisikindluse tagamisele.

Ühiskond peab toimima rahu, kriisi ja sõja korral. Põhiseaduslike institutsioonide, täidesaatva riigivõimu, kohaliku omavalitsuse üksuste ja elutähtsate teenuste osutajate valmisoleku suurendamiseks peab Eestil olema riigiülene riskipilt, toimiv juhtimine, sealhulgas regionaalsel tasandil, ja planeerimine, asjakohased kriisiplaanid ning regulaarsed õppused igal tasandil. Plaanide elluviimise eeldus on eri osaliste vaheline koostöö, igaühe toimepidevus ning vajalikud varud.

Süsteemne koostöö seadusandliku ja täidesaatva riigivõimu ja kohaliku omavalitsuse üksuste vahel tagab kiire, täpse ja koordineeritud reageerimise erinevatele ohtudele. Selleks edendab Eesti pidevalt koostööd ja rolliselgust, sealhulgas regionaalsel tasandil. Kriiside lahendamiseks ja riigikaitse toimimiseks on võtmetähtsusega lahendavate asutuste koostöö edendamine, sealhulgas regionaalsetes kriisikomisjonides.

Eesti ja Euroopa tõhustavad oma kaitset hübriidrünnakute vastu, vähendades järjekindlalt oma haavatavust ning tugevdades ametkondlikku ja rahvusvahelist koordinatsiooni. Eesti käsitleb kõiki hübriidrünnakuid lähtuvalt nende tekitatud mõjust riigile, rahvale ja majandusele ning otsustab sellest tulenevalt vastuse iseloomu. Eesti tuvastab hübriidrünnakud, menetleb neid vastavalt kehtivale õigusele ja avalikustab need võimaluse korral.

Eesti tugevdab julgeolekut püsiva rahastusega

Halvenenud julgeolekuolukorras ja tulenevalt ülesannete jäävuse põhimõttest tuleb tagada laia riigikaitse süsteemne ja järjepidev arendamine. Selleks on vajalik püsiv ja prognoositav rahastus riigi eelarvestrateegias. Sõjalise kaitse kulude tase on vähemalt 5% sisemajanduse koguproduktist. Lisaks peab riigi rahastus võimaldama riigikaitseülesannete täitmiseks vajalike võimete säilitamist ja kõige olulisemate tuvastatud mittesõjaliste võimepuudujääkide korvamist, sealhulgas NATO regionaalse kaitseplaani elluviimiseks. Eesti otsib NATO-st, Euroopa Liidust ja teistest välisrahastuse allikatest aktiivselt katet investeeringuteks riigikaitse arengukavas kinnitatud vajadustele.

Eesti töötab selle nimel, et tagada NATO ja Euroopa Liidu piisav ja järjekindel rahastus kaitsevalmiduse suurendamiseks, piiriüleste transpordi- ja energiaühenduste arendamiseks, aga ka Ukraina toetamiseks ja Venemaa vaenulikest eesmärkidest tingitud negatiivsete sotsiaal-majanduslike mõjude leevendamiseks.

Viimati uuendatud 29.06.2026